

Справа № 991/7229/23
Провадження 2-а/991/20/23

Р І Ш Е Н Н Я І М Е Н Е М У К Р А Ї Н И

29 серпня 2023 року Вищий антикорупційний суд у складі колегії суддів:
головуючого судді

Танасевич О.В.,

суддів

Дубаса В.М., Крука Є.В.,

за участі:

секретаря судового засідання

Костенка І.І.,

представників позивача -

Міністерства юстиції України

Гайдара М.А., Тулія Р.А.,

представника третьої особи на боці

позивача, яка не заявляє

самостійних вимог щодо предмета спору, -

ДП «Запорізьке машинобудівне конструкторське

бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка Сидорової О.А.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні адміністративний позов

Міністерства юстиції України

до

компаній «Volga-Dnepr Logistics B.V.», «VOLGA DNEPR AIRLINES (IRELAND) LIMITED», Товариства з обмеженою відповідальністю «Волга-Дніпро-Москва», Товариства з обмеженою відповідальністю «Авіакомпанія Волга-Дніпро»,

треті особи на боці позивача, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору: Державне підприємство «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка», Публічне акціонерне товариство «Мотор Січ», Товариство з обмеженою відповідальністю «Красилівський агрегатний завод»,

треті особи на боці відповідачів, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору: ОСОБА_1 , ОСОБА_2 ,

про застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції»,

В С Т А Н О В И В :

I. Історія провадження

1. 16 серпня 2023 року до Вищого антикорупційного суду надійшла позовна заява Міністерства юстиції України (далі за текстом, Позивач) про застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», до компанії «Volga-Dnepr Logistics B.V.», ТОВ «Волга-Дніпро-Москва», ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро», компанії «Volga-Dnepr Airlines (Ireland) Limited» (далі за текстом, Відповідачі) у виді стягнення у дохід держави активів, а саме авіаційних двигунів Д-18Т серії 3 № НОМЕР_5; № НОМЕР_6; № НОМЕР_7; № НОМЕР_8; № НОМЕР_4; № НОМЕР_1, як таких, щодо яких Відповідачі можуть прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

2. Ухвалою суду від 17 серпня 2023 року було відкрито провадження у справі та призначено судовий розгляд на 29 серпня 2023 року.

3. 22 серпня 2023 року до суду надійшла заява директора ТОВ «Красилівський агрегатний завод» - Процюка О.Ф. про залучення цього товариства до участі у справі в якості третьої особи на боці позивача як правонаступника ДП «Красилівський агрегатний завод». До заяви були додані копії наказу № 20 від 19 січня 2023 року та Статуту ТОВ «Красилівський

агрегатний завод», зі змісту яких вбачається, що на теперішній час ДП «Красилівський агрегатний завод» припинило діяльність шляхом його перетворення у ТОВ «Красилівський агрегатний завод», яке згідно зі Статутом є правонаступником усіх прав та обов'язків ДП «Красилівський агрегатний завод» (том № 5 а.с. 45, 49-59).

З огляду на зазначене, керуючись статтею 52 Кодексу адміністративного судочинства України, 29 серпня 2023 року суд постановив ухвалу із занесенням її до журналу судового засідання, якою допустив заміну третьої особи на стороні позивача ДП «Красилівський агрегатний завод» її правонаступником - ТОВ «Красилівський агрегатний завод».

4. На виконання вимог статті 268, частини п'ятої статті 2831 Кодексу адміністративного судочинства України Відповідачі, а також треті особи на боці відповідачів та на боці позивача, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору, негайно були повідомлені про дату, час та місце судового засідання шляхом направлення тексту повістки на відомі суду офіційні електронні адреси, за відомими суду номерами телефонів, факсів, електронною поштою, а також шляхом оприлюднення цієї інформації та ухвали про відкриття провадження у справі на веб-порталі судової влади України.

З огляду на викладене, відповідно до частин другої, третьої статті 268, частини п'ятої статті 2831 Кодексу адміністративного судочинства України всі учасники справи вважаються повідомленими про дату, час та місце розгляду справи належним чином, а тому їхнє неприбуття у судові засідання не перешкоджає розгляду позовної заяви по суті.

II. Позиції сторін

5. У своїй заяві Позивач зазначав, що Відповідачі своїми діями сприяли завданню істотної шкоди національній безпеці України шляхом фінансування та матеріально-технічного забезпечення військової агресії Російської Федерації проти України. Так, військово-політичне керівництво держави-агресора залучало літаки Ан-124-100, що належать Групі компаній «Волга-Дніпро», до підготовки та проведення повномасштабного вторгнення на територію України шляхом транспортування цими літаками військової техніки, доставки військових вантажів і товарів подвійного призначення з інших країн на територію Російської Федерації. Оскільки до Відповідачів вже застосована санкція у виді блокування їхніх активів на підставі рішення Ради національної безпеки та оборони України від 12 травня 2023 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введеного в дію Указом Президента України № 726/2023 від 12 травня 2023 року, то в умовах триваючого дотепер воєнного стану Позивач вважав за необхідне ініціювати застосування до них також санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», у виді стягнення в дохід держави активів, що належать Групі «Волга-Дніпро».

Активами, які підлягають стягненню в дохід держави, Позивач вважав авіаційні двигуни Д-18Т № НОМЕР_5; Д-18Т № НОМЕР_6; Д-18Т № НОМЕР_7; Д-18Т № НОМЕР_8; Д-18Т № НОМЕР_4; Д-18Т № НОМЕР_1, як такі, щодо яких Відповідачі можуть прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за своїм змістом здійсненню права розпорядження ними.

В обґрунтування своїх вимог представники Позивача надали суду численні докази, перелік та опис змісту яких буде наведений у розділі цього рішення «Фактичні обставини та докази на їх підтвердження».

6. Відповідачі в судові засідання не з'явилися, своїм правом подати відзив на позовну заяву не скористались.

7. Третя особа на стороні позивача, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, ТОВ «Красилівський агрегатний завод» в особі директора Процюка О.Ф. просила розгляд справи провести без участі представника товариства та підтримала позовні вимоги Міністерства юстиції України в повному обсязі (том № 5 а.с. 45).

8. Представник третьої особи на стороні Позивача, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, - ДП «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка» - адвокат Олексенко Т.М. надала суду письмові пояснення, у яких повідомила, що її довіритель не заперечує проти задоволення позовних вимог (том № 5

а.с. 66-68). Тотожну позицію у ході судового засідння висловила також представник цього підприємства Сидорова О.А.

Як убачається з наведених пояснень, ДП «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка» уклало контракт № 1323/5828-784-19034 від 01 серпня 2019 року з компанією «PM Techniks» (Об'єднані Арабські Емірати) на проведення ремонту авіаційних двигунів типу Д-18Т серії 3 № НОМЕР_9, № НОМЕР_1, № НОМЕР_8, № НОМЕР_10. Проте, ні в контрактах, ні в зобов'язаннях компанії «PM Techniks», ні в Сертифікаті кінцевого користувача двигунів не зазначені відомості про особу, яка є їх власником.

На виконання наведеного договору авіаційні двигуни були ввезені на митну територію України в серпні-вересні 2021 року та поміщені у митний режим переробки, при цьому на момент поставки авіаційні двигуни не підлягали державному експортному контролю, на них не було накладено будь-яких обмежень відповідно до статті 10 Закону України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» № 549-IV від 20 лютого 2003 року.

У подальшому, на виконання своїх договірних зобов'язань ДП «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка» відповідно до розпорядження збирання та випробовування здійснило дефектацію двигунів, за результатами якої розібрані двигуни були направлені для ремонту у відповідні підрозділи.

До 24 лютого 2022 року підприємство виконало капітальний ремонт двигуна Д-18т серії 3 № НОМЕР_1. Упакований в спецконтейнер відремонтований двигун з метою збереження майна під час збройної агресії Російської Федерації проти України на підставі договору № 283/2022 від 11 березня 2022 року та акта до нього від тієї ж дати був переданий на ДП «Красилівський агрегатний завод».

Разом з тим, ремонт двигунів Д-18т серії 3 НОМЕР_11, № НОМЕР_10, № НОМЕР_9 після 24 лютого 2022 року не проводився. Відповідно до протоколу обшуку від 09 червня 2022 року, складеного у межах кримінального провадження, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за номером 42022000000000488, вказані двигуни перебувають в розібраному вигляді, їх деталі та вузли 10 жовтня 2022 року були переміщені до цеху № 7.

08 листопада 2022 року ухвалою Печерського районного суду міста Києва був накладений арешт на відремонтований двигун Д-18Т серії 3 № НОМЕР_1, який зберігається у місті Красилів за адресою: вулиця Щаслива, 1, та на три інші двигуни № НОМЕР_8, № НОМЕР_10, № НОМЕР_4, які перебувають у стані ремонту та зберігаються у місті Запоріжжя за адресою: вулиця Іванова, 2.

Після накладення арешту та дотепер двигуни Д-18Т серії 3 № НОМЕР_8, № НОМЕР_10, № НОМЕР_4 перебувають в тому ж розібраному стані, що підтверджується періодичними перевірками наявності, цільового використання та стану товарів, що перебувають у митному режимі переробки. Остання перевірка відбулась 25-26 травня 2023 року.

III. Правове регулювання спірних правовідносин

9. Відповідно до частини третьої статті 20, частини п'ятої статті 22 Кодексу адміністративного судочинства України Вищому антикорупційному суду підсудні справи про застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції» (далі за текстом, Закон про санкції).

Зазначена санкція за наявності підстав, перелічених в абзаці четвертому частини першої статті 51 Закону про санкції, полягає у стягненні в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо або опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними. Ця санкція може бути застосована 1) лише в період дії правового режиму воєнного стану та 2) за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим Законом, вже накладено санкцію у виді блокування активів.

10. Виходячи зі змісту статті 2 Закону про санкції, правову основу їх застосування становлять також Конституція України, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, закони України, нормативні акти Президента України,

Кабінету Міністрів України, рішення Ради національної безпеки та оборони України (далі за текстом, РНБО).

Згідно зі статтею 9 Конституції України та частинами першої, другої статті 6 Кодексу адміністративного судочинства України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства, а суди застосовують принцип верховенства права, враховуючи практику Європейського суду з прав людини.

Оскільки у тексті Закону про санкції законодавець не наводить визначення використаних ним понять та термінів, суд під час розгляду цієї категорії справ тлумачить їх, виходячи з їхнього загальноприйнятого значення, використовуючи при цьому положення суміжних галузей права, а також беручи до уваги практику Верховного Суду та Європейського суду з прав людини.

11. У запровадженій у Законі про санкції комбінації слів «активи, що належать фізичній або юридичній особі, а також активи, щодо яких така особа може вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними» слова «належати» та «розпоряджатися» вочевидь використовуються у загальноприйнятому значенні, наведеному в Академічному тлумачному словнику.

Так дієслово «належати» означає бути чиею-небудь власністю, перебувати у чиемусь розпорядженні, користуванні, а «розпоряджатися» - діяти стосовно до чого-небудь на свій власний розсуд.

Інакше кажучи, в обраній законодавцем вербальній конструкції йдеться про такі активи, що перебувають у власності фізичної або юридичної особи, або про такі активи, спосіб та порядок розпорядження якими залежать від волі цієї особи.

12. Поняття «активи» вживається у багатьох нормативно-правових актах, проте його визначення міститься у статті 14 Податкового кодексу України, статті 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також у пункті 3 Національного положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

У цілому ж під активами (матеріальними та нематеріальними) розуміють доволі широкий спектр об'єктів, зокрема: майно; майнові права; кошти в національній та іноземній валютах, розміщені на рахунках в українських та іноземних банках; грошові внески до кредитних спілок та інших небанківських фінансових установ; права грошової вимоги (у тому числі кошти, позичені третім особам за договором позики), оформлені у письмовій формі з юридичною особою або нотаріально посвідчені у разі виникнення права вимоги до фізичної особи, а також банківські метали, пам'ятні банкноти та монети, електронні гроші; товари, у тому числі земельні ділянки, земельні частки (паї), а також цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення; корпоративні права або не боргові цінні папери, емітента яких визнано банкрутом або припинено як юридичну особу у зв'язку з ліквідацією; гудвіл; право орендаря використовувати базовий актив протягом строку оренди тощо.

І хоча у національному законодавстві України зустрічаються випадки ототожнення категорій «активи» та «майно», проте, з урахуванням визначення поняття «майно», наведеного в статті 190 Цивільного кодексу України, як окремої речі, сукупності речей, а також майнових прав та обов'язків, вбачається, що поняття «активи» за своїм змістом є більш широким та повністю включає в себе поняття «майно», але не обмежується ним.

13. Отже, з урахування викладеного колегія суддів констатує, що на правовідносини, які виникають внаслідок застосування Закону про санкції, розповсюджуються стандарти захисту, закріплені у статті 1 Першого протоколу до Європейської конвенції з прав людини та основоположних свобод (далі за текстом, Конвенція), відповідно до якої кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Загальні міркування суду щодо відповідності санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону про санкції, міжнародним стандартам прав людини

14. Виходячи зі змісту санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону про санкції, яка є новелою для національного законодавства України, а також беручи до уваги винятковий характер мети, підстав та умов її застосування, судовий розгляд окресленого питання вимагає напрацювання нових підходів для імплементації в умовах неспровокованого та безпрецедентного за своєю жорстокістю збройного нападу на Україну тих правил та стандартів, які були розроблені для захисту прав людини у мирний час. Зокрема, йдеться про потребу в дослідженні таких аспектів:

- щодо допустимості ретроактивної дії пункту 11 частини першої статті 4 та статті 51 Закону про санкції, які набрали чинності 24 травня 2022 року, тобто щодо допустимості застосування цієї санкції з урахуванням тих подій та діянь, які мали місце або були вчинені до 24 травня 2022 року;

- щодо можливості розгляду санкції, передбаченої у пункті 11 частини першої статті 4 Закону про санкції, як такої, що сягає рівня «кримінального обвинувачення» в розумінні Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (далі за текстом, Конвенція), а отже надає відповідачу додаткові гарантії (наприклад, доведення вини особи, що передбачено частиною другою статті 6 Конвенції, заборона подвійного притягнення до відповідальності за одне порушення згідно зі статтею 4 Протоколу № 7 до Конвенції тощо);

- щодо пропорційності та співмірності втручання держави у право вільного володіння майном, яке гарантоване статтею 1 Протоколу № 1 до Конвенції, в умовах воєнного стану, запровадженого внаслідок збройної агресії Російської Федерації з огляду на зміст підстав, передбачених статтею 51 Закону про санкції.

14.1. Щодо допустимості ретроактивної дії пункту 11 частини першої статті 4 та статті 51 Закону про санкції, які набрали чинності 24 травня 2022 року

14.1.1. Для вирішення питання щодо допустимості ретроактивної дії пункту 11 частини першої статті 4 та статті 51 Закону про санкції колегія суддів вважає за необхідне застосувати методи історико-політичного та системного тлумачення цієї норми.

14.1.2. У статтях 1, 51 Закону про санкції законодавець визначив санкцію у вигляді стягнення активів в дохід держави як спеціальний обмежувальний захід, що може бути застосований до фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами.

Загальною метою застосування санкцій є захист національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидія терористичній діяльності, а також запобігання порушенню прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави, а також їх відновлення.

14.1.3. Вкрай важливо наголосити, що запровадження такого виняткового заходу як стягнення активів в дохід держави відбулось лише 24 травня 2022 року після повномасштабного вторгнення Російської Федерації на всю територію України, хоча збройна агресія, зокрема шляхом окупації Російською Федерацією окремих територій України, розпочалась ще 19 лютого 2014 року. Цей факт зафіксований у частині другій статті 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» № 1207-VII від 15 квітня 2014 року.

При цьому у період з 19 лютого 2014 року по 24 лютого 2022 року, тобто упродовж понад восьми років, Україна вживала численних заходів для мінімізації негативних наслідків збройної агресії Російської Федерації та мирного врегулювання збройного конфлікту.

Так, 05 вересня 2014 року Україна підписала угоду про тимчасове перемир'я у війні на Сході України під назвою Мінський протокол, а 19 вересня того ж року Мінський меморандум, після чого брала участь у роботі контактних та робочих груп щодо напрацювання шляхів виконання Мінських угод, а також ретельно виконувала Комплекс заходів щодо їх виконання.

Україна також неодноразово зверталась до Організації об'єднаних націй (далі за текстом, ООН), Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу, зокрема, безпосередньо до Російської Федерації з вимогами щодо виведення з території України всіх військових формувань Російської Федерації та припинення будь-якої підтримки

терористичних організацій на сході України, безумовного виконання Мінських домовленостей щодо відновлення повного контролю над державним кордоном України, повернення анексованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь під контроль України, відведення від українсько-російського кордону Збройних Сил Російської Федерації, притягнення до кримінальної відповідальності та покарання осіб, винних у плануванні, підготовці, початку та здійсненні агресії проти України та скоєнні воєнних злочинів і злочинів проти людяності.

Україна навіть висловлювала згоду на розгортання на своїй території міжнародної операції з підтримання миру та безпеки відповідно до Статуту ООН.

Зазначене підтверджується, зокрема, заявами та зверненнями Верховної Ради України про визнання Російської Федерації державою-агресором № 129-VIII від 27 січня 2015 року, «Про відсіч збройної агресії Російської Федерації та подолання її наслідків» № 337-VIII від 27 січня 2015 року, щодо ескалації російсько-українського збройного конфлікту № 1356-IX від 30 березня 2021 року, «Про утиски та недотримання прав українців у Росії та невідкладні заходи щодо задоволення національно-культурних та мовних потреб закордонних українців» № 1331-VII від 17 червня 2014 року, «Про трагічну загибель людей внаслідок терористичного акту над територією України» № 1596-VII від 22 липня 2014 року, а також листом Президента України до ООН від 02 квітня 2015 року, що його підтримали РНБО та Верховна Рада України, щодо розгортання операції ООН з підтримання миру на окремих територіях Донецької та Луганської областей, який згодом був послідовно підтриманий в офіційному коментарі Міністерства іноземних справ України щодо можливості розгортання операції ООН з підтримання миру на Донбасі від 05 вересня 2017 року тощо.

14.1.4. За результатами звернень України ще 27 березня 2014 року Генеральна Асамблея ООН у своїй першій резолюції № 68/262 «Територіальна цілісність України» констатувала незаконність референдуму, проведеного в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі 16 березня 2014 року, та підтримала територіальну цілісність України.

У подальшому Генеральна Асамблея ООН неодноразово у резолюціях "Стан справ у сфері прав людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі (Україна)" A/RES/71/205 (2016), A/RES/72/190 (2017), A/RES/73/263 (2018), A/RES/74/168 (2019), A/RES/75/192 (2020) наголошувала на недопустимості отримання території внаслідок агресії, засуджувала масові затримання захисників прав людини, а також переслідування за висловлення думок та вимагала від Російської Федерації припинити політику зміни демографічної ситуації у Криму шляхом примусового виселення тощо.

Згодом Генеральна асамблея ООН також звертала увагу на проблеми мілітаризації Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, а також частини Чорного та Азовського морів у резолюціях A/RES/73/194 (2018), A/RES/74/17 (2019), A/RES/75/29 (2020).

Зрештою, 02 березня 2022 року Генеральна Асамблея ООН у своїй резолюції A/ES-11/L.1 «Агресія проти України» засудила агресію, вчинену Російською Федерацією проти України з порушенням статті 2 4) Статуту ООН, а також рішення Російської Федерації від 21 лютого 2022 року щодо статусу окремих районів Донецької та Луганської областей України, яке порушує територіальну цілісність та суверенітет України та суперечить принципам Статуту ООН; вимагала негайно припинити застосування Російською Федерацією сили проти України та повністю вивести Збройні сили Російської Федерації з території України в межах її міжнародно визнаних кордонів.

У подальшому, 12 жовтня 2022 року Генеральна Асамблея ООН на поновленій 11ій Надзвичайній спеціальній сесії щодо агресії Російської Федерації проти України переважною більшістю голосів схвалила резолюцію A/RES/ES-11/4 «Територіальна цілісність України: захист принципів Статуту ООН». У цій резолюції вкотре підтверджується відданість суверенітету, незалежності, єдності та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, що поширюються на її територіальні води, а також міститься рішуча вимога до Російської Федерації негайно вивести всі військові сили з території України.

23 лютого 2023 року Генеральна Асамблея ООН у своїй черговій резолюції ES-11/6 «Принципи Статуту Організації Об'єднаних Націй, що лежать в основі досягнення всеосяжного, справедливого та міцного миру в Україні» вкотре вимагала від Росії «негайно,

повністю та беззастережного вивести всі свої збройні сили з території України в її міжнародно визнаних кордонах.

14.1.5. Відповідно до пунктів «а», «b», «с», «d», «g» статті 3 Резолюції 3314 (XXIX) Генеральної Асамблеї ООН «Визначення агресії» від 14 грудня 1974 року та, як неодноразово було констатовано на національному та міжнародному рівнях, застосування Російською Федерацією збройної сили проти суверенітету, територіальної недоторканості та політичної незалежності України, є несумісним зі Статутом ООН, та становить акт агресії.

14.1.6. З урахуванням вимог статей 2, 42, 51 Статуту ООН, статті 53 Віденської конвенції про право міжнародних договорів норма міжнародного права щодо заборони застосування збройних сил, за винятком реалізації права держави на самооборону або застосування збройних сил внаслідок ухвалення відповідного рішення Радою Безпеки ООН для підтримання (відновлення) міжнародного миру та безпеки, носить імперативний характер (*jus cogens*), тобто є нормою, що приймається і визнається міжнародним співтовариством держав у цілому як норма, відхилення від якої недопустиме.

Отже, імперативна норма міжнародного права про заборону агресії є такою, яка була запроваджена та визнана міжнародною спільнотою задовго до вторгнення збройних формувань Російської Федерації на територію України, а тому була заздалегідь достеменно відомою всім особам, які брали участь в ухваленні рішення про початок міжнародного збройного конфлікту, підтримували або виправдовували його, де б вони не знаходились та під юрисдикцією якої б держави вони не перебували на момент вчинення цих дій.

14.1.7. Відповідно ж до статті 9 Конституції України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України, тобто для імплементації міжнародно-правових зобов'язань у національне законодавство застосовується спосіб автоматичної трансформації. Інакше кажучи, всі норми міжнародних договорів, в яких Україна бере участь, автоматично трансформуються у норми внутрішньодержавного права щойно такий договір набуває чинності.

Таким чином, положення міжнародного права щодо категоричної заборони збройної агресії, а також всіх пов'язаних з нею діянь існували та діяли на рівні національного законодавства України задовго до прийняття Закону про санкції та внесення змін до нього, якими 24 травня 2022 року було лише запроваджено конкретний обмежувальний захід у виді стягнення активів у дохід держави тих осіб, які:

- ухвалювали рішення щодо збройної агресії проти України;
- брали участь в ухваленні рішення (з підтримкою своїм голосом такого рішення) щодо збройної агресії проти України, якщо таке рішення ухвалювалося колегіально або кількома органами держави-агресора у взаємодії;
- брали участь у підготовці, внесенні, погодженні пропозицій стосовно ухвалення рішення щодо збройної агресії проти України;
- брали участь у державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні заходів, пов'язаних із прийняттям рішення про початок збройної агресії проти України;
- особисто брали участь у збройній агресії проти України;
- брали участь в організації (у тому числі плануванні, керівництві та координації, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні) підготовки збройної агресії проти України, а також в організації безпосередньої збройної агресії проти України;
- брали участь у прийнятті рішення щодо створення на захопленій в результаті збройної агресії території України окупаційної адміністрації, у фактичному створенні окупаційних адміністрацій, а також у державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні створення та функціонування таких адміністрацій;
- ухвалювали або брали участь в ухваленні рішення (з підтримкою такого рішення своїм голосом) про поширення юрисдикції держави-агресора чи будь-якої іншої держави на територію, яка відповідно до Конституції України входить до складу України;
- брали участь у прийнятті рішень щодо створення, а також у створенні, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні державою-агресором підконтрольних їй

самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України;

- брали участь в організації та проведенні незаконних виборів та/або референдумів на тимчасово окупованій території України;

- суттєво сприяли вчиненню наведених дій або ухваленню наведених рішень.

Виходячи з переліку дій, які наведені в Законі про санкції та за вчинення яких передбачена можливість стягнення активів певної особи в дохід держави, варто констатувати, що цим Законом не було запроваджено жодного нового діяння, а лише деталізовано перелік діянь, які за своїм змістом та направленістю підтримують акт агресії, що він на момент початку збройної агресії Російської Федерації проти України вже був заборонений на рівні міжнародного та національного законодавства всіх країн-учасниць ООН, включаючи Україну та Російську Федерацію.

14.1.8. За таких обставин, колегія суддів вважає, що санкція у виді стягнення активів у дохід держави може бути застосована до особи, яка вчинила або розпочала вчинення діяння, передбаченого частиною першою статті 51 Закону про санкції, до 24 травня 2022 року.

14.2. Щодо неприпустимості розгляду санкції, передбаченої у пункті 11 частини першої статті 4 Закону про санкції, як «кримінального обвинувачення» в розумінні Конвенції

14.2.1. У рішенні Європейського суду з прав людини «Енгель та інші проти Нідерландів» від 08 червня 1976 року (заяви № 5100/71; 5101/71; 5102/71; 5354/72; 5370/72; пункти 80-85) було сформульовано вже усталені на теперішній час критерії, за наявності яких можна зробити висновок, що для цілей Конвенції поняття «кримінальне обвинувачення» має автономне значення та не обмежується лише кваліфікацією певного діяння як «злочину» згідно з національним законодавством.

Зокрема, запроваджене на національному рівні та вчинене діяння набуває ознак «кримінального обвинувачення» для цілей Конвенції за наявності таких критеріїв:

1) критерій національного права (якщо вчинене діяння прямо підпадає під ознаки злочину відповідно до національного законодавства);

2) критерій мети та тяжкості наслідків (якщо у санкції наявний саме елемент покарання, а передбачені наслідки є достатньо суворими);

3) критерій кола адресатів (якщо відповідальність поширюється на невизначене коло осіб).

14.2.2. У частині першій статті 51 Закону про санкції наведений перелік підстав для застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 цього ж Закону, що за своїм змістом являють собою деталізовані та персоніфіковані дії конкретних суб'єктів, вчинення яких у їхній сукупності з діями органів державної влади Російської Федерації робить можливим вчинення міжнародного протиправного діяння - збройної агресії.

Тобто підставою для застосування санкції у виді стягнення у дохід держави активів конкретної особи (фізичної або юридичної) є волевиявлення цієї особи, яке трансформувалось у її пряму або опосередковану участь у таких діяннях, які самі по собі не містять складу міжнародного протиправного діяння, проте умисне вчинення яких призводить до збройної агресії Російської Федерації проти України, сприяє такій агресії або живить її на політичному, ідеологічному, фінансовому рівнях.

Такий висновок можна зробити, виходячи зі змісту Резолюції 3314 (XXIX) Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1974 року «Визначення агресії», за якою фізичні та юридичні особи не можуть нести персональної юридичної відповідальності за вчинення міжнародних правопорушень, зокрема за застосування збройної сили державою у порушення Статуту ООН. Оскільки акт агресії є міжнародним правопорушенням, за його вчинення до міжнародно-правової відповідальності можуть бути притягнуті лише суб'єкти міжнародного права - держава або група держав, тобто такі суб'єкти, які у цьому випадку мають міжнародну правосуб'єктність.

Отже, застосування санкцій не є формою юридичної відповідальності фізичних та юридичних осіб за акт збройної агресії, що виключає наявність першого пункту з «критеріїв Енгеля».

14.2.3. Щодо другого критерію - мети та тяжкості наслідків, варто наголосити на відсутності елементу покарання як цілі застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону про санкції.

В умовах збройної агресії Російської Федерації відповідно до статті 51 Статуту ООН Україна має невід'ємне право на індивідуальну самооборону. Разом з тим, виходячи з загального змісту Статуту ООН та доктрини міжнародного права в цілому, держава, яка зазнає збройного нападу, поряд із застосуванням збройних сил для безпосереднього протистояння агресії має право та повинна вживати мирних заходів, спрямованих на відновлення міжнародного миру та безпеки.

Позаяк держава за своєю суттю є штучно створеною організацією, а її дії як суб'єкта міжнародного права завжди є результатом волевиявлення людей, то вбачається цілком логічним запровадження мирних заходів саме щодо тих осіб, особиста або колективна воля яких лежить в основі збройної агресії Російської Федерації проти України, виправдовує її, підтримує або фінансує.

У цьому аспекті важливим інструментом зовнішньої політики є використання обмежувальних заходів економічного характеру, що застосовуються країною або групою країн щодо іншої країни (групи країн, окремих фізичних та юридичних осіб), щоб змусити її уряд (уряди) припинити порушення норм міжнародного права, наприклад, вивести війська з окупованої території, не фінансувати міжнародний тероризм, завершити практику порушення прав людини тощо.

Застосування економічних санкцій як інструменту політики держави пояснюється досить просто: оскільки санкції ведуть до економічних втрат, що відчутні для всього населення держави-агресора, його окремих верств або конкретних представників, це викликає незадоволення відносно політики, яку провадить уряд цієї держави та яка власне спричиняє застосування санкцій. Своєю чергою, таке невдоволення здатне змусити керівництво держави-агресора задля збереження ним політичної влади відмовитись від продовження збройної агресії з метою скасування вже запроваджених обмежувальних заходів або запобігання застосуванню нових заходів. Отже, основною метою санкцій є опосередкований політичний вплив на тих осіб, які уповноважені приймати рішення від імені держави-агресора.

Крім того, необхідно підкреслити, що навіть в умовах воєнного стану спрямованість діяльності України визначають права і свободи людини, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека, а головним обов'язком держави залишається утвердження та забезпечення цих прав і свобод (стаття 3 Конституції України).

Вочевидь збройна агресія Російської Федерації не просто завдає Україні та її громадянам прямих збитків внаслідок масового вбивства людей, їх каліцтва, пошкодження та знищення житла, об'єктів інфраструктури, іншого майна, але для виконання функцій держави вимагає від України відшукання додаткових джерел фінансування для ведення бойових дій, забезпечення безпеки людей, лікування поранених, відновлення пошкодженого майна тощо, що не було заплановане на рівні місцевого та державного бюджетів. Тому застосування санкції у виді стягнення активів у дохід держави має також факультативну мету - фінансування виконання державою тих її функцій, потреба в яких постала внаслідок збройного нападу.

Інакше кажучи, санкція у виді стягнення активів у дохід держави носить не карний характер, а політико-економічний, адже запроваджена лише внаслідок збройного нападу з боку Російської Федерації, з огляду на пряму загрозу існуванню державності (суб'єктності) України та застосовується винятково щодо тих осіб, чиє волевиявлення може вплинути та/або впливає на ухвалення політичного рішення щодо припинення збройної агресії.

14.2.4. Зрештою, варто також констатувати відсутність третього «критерія Енгеля» - поширення певної норми на невизначене коло осіб.

Санкція, передбачена пунктом 11 частини першої статті 4 Закону про санкції, не застосовується автоматично до всіх фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України або значною мірою сприяли вчиненню таких дій. Її винятковий характер підкреслений обмеженням

строком застосування (в період дії воєнного стану) та обов'язковою обмежувальною умовою (попереднім застосуванням іншої більш м'якої санкції у виді блокування активів).

14.2.5. Виходячи з викладеного, колегія суддів переконана, що **процедура застосування санкції у виді стягнення активів у дохід держави в умовах воєнного стану не сягає рівня кримінального обвинувачення, а тому не вимагає забезпечення відповідачеві за адміністративним позовом таких гарантій, які передбачені для реалізації «класичного» права на захист у кримінальному провадженні.**

14.3. *Щодо пропорційності та співмірності втручання держави у право вільного володіння майном, яке передбачено статтею 1 Протоколу № 1 до Конвенції, в умовах іншого, ніж мирний час, правового режиму - міжнародного збройного конфлікту*

14.3.1. Відповідно до статті 64 Конституції України в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватись обмеження прав і свобод із зазначенням строку їх дії.

14.3.2. Як убачається з усталеної практики Верховного Суду та Європейського суду з прав людини, втручання у мирне володіння майном вважається легітимним за умови існування сукупності трьох критеріїв, що забезпечують сумісність заходу втручання з гарантіями статті 1 Першого протоколу до Конвенції:

- втручання держави у право власності повинно мати нормативну основу в національному законодавстві, яке є доступним для заінтересованих осіб, чітким, а наслідки його застосування - передбачуваними;

- мета втручання у право власності повинна бути прямо передбачена законом. Конвенція надає державам свободу розсуду щодо визначення легітимної мети такого втручання: або з метою контролю за користуванням майном відповідно до загальних інтересів, або для забезпечення сплати податків, інших зборів або штрафів;

- міра та вид втручання у право власності повинні забезпечувати справедливий баланс між інтересами суспільства, які обумовлюють необхідність такого втручання, й інтересами особи, яка такого втручання зазнає. Тобто вид втручання повинен бути співмірним (пропорційним) з легітимною метою (постанова Великої Палати Верховного Суду від 13 січня 2021 року у справі № 9901/405/19 (пункт 54), постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 16 жовтня 2019 року у справі № 460/762/16-ц, рішення Європейського суду з прав людини від 23 січня 2014 року у справі «East/West Alliance Limited» проти України» (заява № 19336/04, пункти 166-168), а також від 23 листопада 2000 року у справі «Колишній король Греції та інші проти Греції» (заява № 25701/94, пункт 89)).

14.3.3. Проте, як убачається з практики Європейського суду з прав людини, оцінка окресленим критеріям, які були напрацьовані для їх застосування у мирний час, в умовах збройного конфлікту повинна бути надана з урахуванням цих надскладних реалій.

Так, у рішення «Loizidou проти Туреччини» від 18 грудня 1996 року (заява № 15318/89, пункти 43, 53), у якому йшлося про події, що мали місце на території Республіки Кіпр під час окупації частини її території Туреччиною, прямо зазначено, що Конвенція повинна тлумачитись з урахуванням правил, встановлених Віденською Конвенцією про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 року, а її основоположні принципи не можуть застосовуватись у відриві від реального стану справ та загального контексту проблеми.

У рішенні «Hassan проти Сполученого Королівства Великої Британії» (заява № 29750/09 від 16 вересня 2014 року, пункт 38), яке стосувалось подій під час вторгнення в Ірак коаліції збройних сил під єдиним командуванням США із контингентом від Сполученого Королівства, Австралії, Данії та Польщі, Європейський суд з прав людини посилався на доповідь Комісії ООН з міжнародного права на тему «Фрагментація міжнародного права: труднощі, зумовлені диверсифікацією та розширенням сфери охоплення міжнародного права». Ця комісія, вирішуючи питання співвідношення міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права, наголошувала: «слід пам'ятати, що війна є винятковою ситуацією, і про це не можна забувати під час визначення того, які стандарти належить використовувати для обґрунтування поведінки в таких виняткових обставинах. Складність застосування вже відомих стандартів полягає у тому, що необхідно робити вибір між різноманітними наборами правил, жодне з яких не скасовує інших повною мірою. Lex specialis лише вказує, що хоча,

можливо, було б бажано застосовувати лише право прав людини, таке рішення є надміру ідеалістичним з урахуванням особливостей збройного конфлікту».

14.3.4. Звичайно, законодавство щодо прав людини не втрачає своєї чинності під час збройного конфлікту, проте, ті підходи, що у мирний час вважаються усталеними та дієвими, в особливих умовах, якими поза сумнівом є умови широкомасштабної неспровокованої агресії Російської Федерації проти України, не завжди є ефективними, а відтак вимагають від України та світу термінового напрацювання нових механізмів з урахуванням першочергової необхідності забезпечити «виживання держави» та реалізувати її право на самооборону, яке гарантоване Статутом ООН.

14.3.5. На підсилення цієї позиції колегія суддів вважає за необхідне послатись також на зміст консультативного висновку щодо законності погрози ядерною зброєю або її застосування від 08 липня 1996 року, у якому Міжнародний Суд, усвідомлюючи винятковість та особливість воєнного стану, зазначав, що оцінка легітимності позбавлення людини такого її невід'ємного права, як право на життя, внаслідок застосування певної зброї у війні повинна бути надана на підставі спеціального закону, що застосовується під час збройного конфлікту, а не вважатись такою, що висновується лише з самих умов статті 6 Пакту про громадянські та політичні права.

Отже, суд констатує, що міжнародне право не виключає конфліктів правових норм, ба більше такі конфлікти є неминучими, тому фрагментація міжнародного права є природним процесом його розвитку, який дозволяє розробляти спеціальні правила на національному рівні з метою реагування на потреби, що не достатньо адекватно врегульовані міжнародним правом.

Саме таким спеціальним правилом, на переконання колегії суддів, є можливість застосування під час воєнного стану санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону про санкції.

14.3.6. Застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону про санкції, вочевидь містить ознаки втручання держави у право на мирне володіння майном.

Проте, колегія суддів звертає увагу на те, що пункт 2 статті 1 Першого протоколу до Конвенції допускає реалізацію державою права вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів. Зазначене повною мірою відповідає приписам частини сьомої Конституції України, відповідно до якої використання власності не може завдавати шкоди, зокрема, правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства.

14.3.7. 12 травня 2022 року Верховна Рада України, діючи у межах своєї компетенції, прийняла Закон України № 2257-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб», яким передбачено мету, підстави, вид, умови та порядок застосування санкції у виді стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо або опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Цей Закон був оприлюднений в офіційному виданні «Голос України» № 109 від 23 травня 2022 року та набрав чинності наступного дня, тобто 24 травня 2022 року.

Відтак зазначена форма втручання держави має нормативну основу в національному законодавстві України, яке є доступним для заінтересованих осіб, чітким, а наслідки його застосування - передбачуваними.

14.3.8. Як зазначено у частині третій статті 6 «Прикінцеві положення» Закону про санкції, санкція, передбачена пунктом 11 частини першої статті 4 зазначеного Закону, є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей, перелік яких визначений частиною першою статті 1 цього ж Закону, в умовах правового режиму воєнного стану.

Такими цілями є захист національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидія терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави.

Отже, запровадження санкції у виді стягнення активів у дохід держави має глобальну політико-економічну легітимну мету, що складається з двох компонентів: 1) сприяти зупиненню збройної агресії Російської Федерації проти України шляхом персоніфікованого впливу (тиску) на тих людей, які своїми діями створили загрозу національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України або значною мірою сприяли вчиненню таких дій іншими особами, та 2) створення за рахунок активів наведених осіб підгрунтя для оперативного відновлення пошкоджених або зруйнованих об'єктів інфраструктури, житлового фонду, медичних закладів, закладів освіти тощо (обґрунтування вже наведене у пункті 12.2.4. цього рішення).

14.3.9. Обидва компоненти повною мірою узгоджуються зі змістом та духом Резолюції Європарламенту від 23 листопада 2022 року, у якій міститься заклик до консолідованого впливу на держави, недержавних гравців та окремих осіб, які підтримують та роблять можливою агресію Російської Федерації проти України, посилюють її військові потужності, а також до створення широкого міжнародного «компенсаційного механізму», який має включати створення міжнародного реєстру завданої шкоди та алгоритми взаємодії із українською владою у цих справах.

14.3.10. Зрештою, вирішуючи найскладніше питання пропорційності втручання держави у право вільно володіти майном, колегія суддів бере до уваги не лише релевантні норми міжнародного та національного права, а й загальний контекст їх застосування.

По-перше, санкція, передбачена пунктом 11 частини першої статті 4 зазначеного Закону, є винятковим заходом, що застосовується лише під час воєнного стану та щодо вельми обмеженого кола осіб, які підтримують збройну агресію Російської Федерації проти України та відносно яких вже застосовано більш м'яку санкцію у виді блокування активів.

По-друге, заходи, запроваджені Законом України «Про санкції» в редакції від 14 серпня 2014 року, спочатку носили характер тимчасових обмежень та, будучи застосованими упродовж 2014-2022 років до осіб, які підтримували, фінансували та виправдовували збройну агресію Російської Федерації проти України, не мали належного впливу на цих осіб та не змогли попередити повномасштабне вторгнення російських збройних формувань на територію України, яке розпочалось 24 лютого 2022 року. Отже, запровадження нового виду санкцій у виді стягнення активів у дохід держави лише у травні 2022 року є вочевидь вимушеним кроком з боку України.

Зрештою, по-третє, для справедливої оцінки співмірності запровадження такого політико-економічного обмежувального заходу як стягнення активів у дохід держави варто проаналізувати динаміку розвитку міжнародного збройного конфлікту на території України:

- починаючи з лютого 2014 року, частина території України (півострів Крим, частини Донецької та Луганської областей) була окупована Російською Федерацією;

- не дивлячись на численні мирні заходи у найрізноманітніших форматах, вжиті Україною та міжнародною спільнотою упродовж восьми років, Російська Федерація не відмовилась від окупованих територій. Натомість, 24 лютого 2022 року країна-агресор допустила ескалацію міжнародного збройного конфлікту, а саме відбулось широкомасштабне вторгнення збройних формувань Російської Федерації на всю територію України;

- попри засудження Генеральною Асамблеєю ООН вторгнення Російської Федерації в Україну та вимогу негайно, повністю та беззастережно вивести всі свої збройні формування з України в межах міжнародно визнаних кордонів останньої, зафіксовані у резолюціях від 02 березня та 12 жовтня 2022 року, а також від 23 лютого 2023 року станом на серпень 2023 року:

- 1) з 2014 року та дотепер окупованими залишаються півострів Крим, частина Луганської та Донецької областей.

- 3 24 лютого 2022 року були окуповані також частина Запорізької, Київської, Сумської, Харківської, Херсонської, Чернігівської областей, а станом на березень 2023 року після звільнення Збройними Силами України повністю Київської, Сумської, Харківської, Чернігівської областей та частково Херсонської області окупованими залишаються частина Херсонська та Запорізька області;

- 2) за період з 24 лютого 2022 року по 30 липня 2023 року Управління Верховного комісара з прав людини зафіксувало 26 015 втрат серед цивільного населення: 9 369 загиблих

і 16 646 поранених, з-поміж яких 503 загиблі дитини та 1 115 поранених дітей, хоча кількість жертв є вочевидь набагато більшою, оскільки роботи з ексгумації та ідентифікації останків загиблих ще тривають. Як зазначено у доповіді Моніторингової місії ООН в Україні, основний тягар наслідків бойових дій несуть цивільні особи, а постійні напади на цивільні об'єкти призвели до пошкодження чи руйнування 252 медичних закладів, 384 навчальних закладів та такої кількості житлових приміщень, яка не піддається наразі обрахунку, що не лише ставить під загрозу життя цивільних осіб, а й змушує їх жити в принизливих умовах, а також підриває їхнє право на здоров'я, освіту, житло, їжу та воду (<https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/ua/2022-09-23/ReportUkraine-1Feb-31Jul2022-ua.pdf> ; <https://www.ohchr.org/en/news/2023/07/ukraine-civilian-casualty-update-31-july-2023>);

3) за інформацією ж Офісу Генерального прокурора станом на 22 серпня 2023 року вже зареєстровано 104 241 воєнних злочинів, вчинених збройними формуваннями Російської Федерації на території України (<https://www.gp.gov.ua>);

4) збройні формування країни-агресора регулярно та безперервно здійснюють авіа бомбардування, наносять ракетні удари по цивільних об'єктах, використовують заборонені види озброєння, масово мінують територію окупованих ними населених пунктів України, а у цілому ведуть, як констатує Європарламент «незаконну, неспровоковану та невинуватену загарбницьку війну» (Резолюція Європарламенту № 2022/2896 (RSP), ІНФОРМАЦІЯ_1);

5) враховуючи безпрецедентну жорстокість збройної агресії Російської Федерації проти України, законодавчими органами окремих держав та їх об'єднань Російська Федерація визнана державою-терористом (спонсором тероризму) або її політичний режим визнаний терористичним, зокрема:

10 травня 2022 року в Сенаті Сполучених Штатів Америки зареєстрована резолюція, що визнає Російську Федерацію державою-спонсором тероризму, а дії Уряду останньої за головування Путіна В.В. - актами тероризму. Ця резолюція закликає держсекретаря США визнати Росію державою, яка спонсорує тероризм;

10 травня 2022 року Сейм Литви одногослоно ухвалив резолюцію, якою визнав Росію державою, яка підтримує та здійснює тероризм, а війну Росії проти України - геноцидом Української нації;

11 серпня 2022 року послы (депутати) Сейму Латвії ухвалили заяву, у якій оголосили Росію державою-спонсором тероризму і назвали її дії в Україні «цілеспрямованим геноцидом Українського народу». Латвійський Парламент офіційно визнав тероризмом насильницькі дії Російської Федерації проти цивільних осіб України та інших країн, а саму Росію - країною, що підтримує тероризм. Латвійський Сейм зазначив, що сили Російської Федерації цілеспрямовано атакують цивільних в Україні, використовуючи страждання та залякування як інструмент у спробі деморалізувати український народ і військових, паралізувати дієздатність держави, щоб окупувати Україну;

12 жовтня 2022 року Генеральна Асамблея ООН засудила спробу анексії Росією територій України та ухвалила резолюцію щодо територіальної цілісності України попри намагання Росії заблокувати цей процес;

13 жовтня 2022 року, Парламентська асамблея Ради Європи ухвалила резолюцію про визнання поточного російського політичного режиму терористичним і затаврування його як такого;

18 жовтня 2022 року Парламент Естонії визнав Росію державою-спонсором тероризму, засудив анексію частини території України та оголосив російський режим терористичним;

26 жовтня 2022 року Сенат Польщі прийняв резолюцію, якою визнав «владу Російської Федерації терористичним режимом», констатувавши, що «російські загарбники тероризують жителів українських міст, бомбардують цивільні об'єкти: дитячі садки, школи, театри та житлові масиви. Бандити в російській формі катують і вбивають військовополонених і мирних жителів окупованих територій. Викрадають українських дітей. Депортують, переселяють і відправляють українських громадян у віддалені райони Росії»;

15 листопада 2022 року Нижня палата Парламенту Чехії ухвалила резолюцію, якою засудила напад Росії на Україну, зокрема удари по об'єктах енергетичної інфраструктури, а

також не визнала результати референдумів, на підставі яких російська влада анексувала частину території України;

21 листопада 2022 року Парламентська асамблея НАТО ухвалила резолюцію, у якій визнала Російську Федерацію державою-терористом;

23 листопада 2022 року Європейський парламент визнав Російську Федерацію державою-спонсором тероризму та засудив вчинені нею воєнні злочини, а також акти терору проти цивільного населення України.

14.3.11. Таким чином, беручи до уваги небачені за своєю жорстокістю наслідки збройної агресії Російської Федерації, яка створює пряму загрозу існуванню України як суверенної держави та відверто ігнорує резолюції Генеральної Асамблеї ООН, а також з огляду на політико-економічний характер санкції у виді стягнення активів у дохід держави, яка може бути застосована лише під час воєнного стану щодо тих осіб, які підтримують (сприяють, виправдовують, фінансують, глорифікують) дії держави-агресора, колегія суддів вважає такий вид та обсяг втручання держави у право мирного володіння ними майном співмірним та пропорційним до легітимної мети такого втручання.

IV. Фактичні обставини та докази на їх підтвердження

15. Для встановлення фактичних обставин суд бере до уваги лише ті джерела (документи, електронні докази, висновки експертів), які самі по собі містять дані, що мають значення для правильного вирішення справи, або зміст яких переданий у такий спосіб, що не викликає сумнівів у достовірності відображеної інформації (наприклад, паперова форма електронного документу, посвідчена у визначеному законом порядку; зміст офіційних веб-сайтів зі скріншотами відповідних сторінок, виготовленими уповноваженими особами у межах їх повноважень; висновки та мотивувальна частина актів перевірки контролюючого органу; листування українських контролюючих органів між собою та з контролюючими органами іноземних юрисдикцій тощо).

16. При цьому суд відхиляє як докази зміст ухвал та висновки слідчих суддів у кримінальному провадженні, внесеному до Єдиного реєстру досудових розслідувань 20 квітня 2022 року за номером 42022000000000488, адже за частинами шостою, сьомою статті 78 Кодексу адміністративного судочинства України преюдиційне значення для адміністративного суду має лише вирок або ухвала про закриття кримінального провадження щодо питання, чи мала місце дія (бездіяльність) та чи вчинена вона певною особою, тоді як оцінка, надана певному факту будь-яким суб'єктом у кримінальному провадженні, не є обов'язковою.

Суд також вважає неналежною в розумінні статті 73 Кодексу адміністративного судочинства України інформацію, яка стосується діяльності тих юридичних осіб, які не є відповідачами або третіми особами у цій справі (відомості з Державного інформаційного ресурсу бухгалтерської (фінансової) звітності за 2022 рік ТОВ «Атран», ТОВ «Авіакомпанія Ейрбриджарго», ТОВ «Волга-Дніпро Технікс Москва») (том № 2 а.с. 203-215, 216-227, 241-251).

Разом з тим, вилучені/витребувані у межах кримінального провадження документи (електронні документи), зокрема, зміст яких відображений у протоколах їхнього огляду, колегія суддів вважає допустимими доказами відповідно до статті 74 Кодексу адміністративного судочинства України, беручи до уваги, що у порядку, передбаченому статтею 222 Кримінального процесуального кодексу України, позивачеві надано дозвіл на розголошення відомостей досудового розслідування (том № 3 а.с. 62).

Докази наявності умов для застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону про санкції

17. 24 лютого 2022 року внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України на підставі Указу Президента України № 64/2022 був запроваджений воєнний стан на всій території України строком на 30 днів, який у подальшому неодноразово продовжувався та триває дотепер. Отже, права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України, можуть бути обмежені.

18. Як убачається з рішення Ради національної безпеки і оборони України від 12 травня 2023 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введеного в дію Указом Президента України № 279/2023 від тієї ж дати, до відповідачів - компаній «Volga Dnepr Airlines (Ireland) Limited» та «Volga-Dnepr Logistics B.V.», ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро», ТОВ «Волга-Дніпро-Москва», а також до їх кінцевих бенефіціарів - ОСОБА_1 та ОСОБА_2, які є третіми особами на стороні Відповідачів, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, була застосована санкція у виді блокування їх активів строком на п'ять років (том № 1 а.с. 52-63), що згідно з абзацом другим частини першої статті 51 Закону про санкції є обов'язковою умовою для застосування у період дії правового режиму воєнного стану санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 цього Закону.

Докази, що свідчать про наявність підстав для застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону про санкції, а саме про сприяння Відповідачів та їх кінцевих бенефіціарів збройній агресії Російської Федерації проти України

19. У контексті заявлених позовних вимог колегія суддів вважає за доцільне розпочати аналіз фактичних обставин з висвітлення структури пов'язаності Відповідачів із їхніми кінцевими бенефіціарами та між собою.

Попри самостійну правосуб'єктність, відокремленість майна та відповідальності кожної юридичної особи від майна та відповідальності їх засновників, варто зауважити, що юридичні особи є самостійними суб'єктами господарських відносин лише для цілей правового регулювання їх діяльності, тоді як за своєю суттю юридичні особи є фікцією, тобто утвореннями без власної волі.

Натомість, реєстрація юридичної особи, види її господарської діяльності, місце здійснення такої діяльності, напрямки та стратегія розвитку, обрання контрагентів, укладення договорів, визначення порядку розрахунків за ними тощо, перебувають у площині волевиявлення засновників (учасників) юридичної особи або уповноважених останніми осіб, а якщо засновниками юридичної особи є інші юридичні особи, то джерелом такого волевиявлення завжди є кінцевий бенефіціар - фізична особа.

20. На офіційному сайті Групи компаній «Волга-Дніпро» (<https://www.volga-dnepr.com>, том № 1 а.с. 79-86, <https://ar2015.volga-dnepr.com/en/company/about>, том № 1 а.с. 85-86) міститься інформація щодо її менеджменту, зокрема, щодо її Президента - ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_2, який позиціонується як такий, що працював у сфері воєнної авіації у 80-их роках ХХ століття, проте, в 1989 році завершив військову кар'єру та вже наступного року створив першу в Росії приватну вантажну авіакомпанію - Акціонерне товариство «Волга-Дніпро». З 1990 року по 2002 рік ОСОБА_1 обіймав посади Голови Правління АТ «Волга-Дніпро», виконавчого директора та генерального директора авіакомпанії «Волга-Дніпро», а з 2002 року був Президентом всієї Групи компаній «Волга-Дніпро» (том № 1 а.с. 79, 87-88).

21. На тому ж офіційному сайті окреслена сучасна структура Групи компаній «Волга-Дніпро», яка з 1990 року здійснює господарську діяльність у сфері авіаперевезень надважких та негабаритних вантажів на внутрішньому та міжнародному ринках. Основу бізнесу Групи компаній «Волга-Дніпро» утворюють чотири профільуючі бізнеси:

1) чартерні повітряні перевезення на рампових літаках Ан-124-100 та Іл-76Е-90ВД (ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро», філії якої знаходяться у Великій Британії (Volga-Dnepr UK Ltd, Аксбридж/Хітроу), у Сполучених Штатах Америки (Volga-Dnepr Unique Air Cargo Inc., Хьбстон, штат Техас), в Ірландії (Volga-Dnepr Airlines Ireland Ltd., Шеннон) та у Китаї (Volga-Dnepr China, Пекин та Шанхай) - підгрупа «Волга-Дніпро» створена в 1990 році в Ульяновську;

2) регулярні авіаперевезення вантажів на повітряних суднах Boeing 747 (Авіакомпанія «ЕйрБриджКарго») - підгрупа «ЕйрБриджКарго» створена в 2004 році;

3) доставка вантажів на малі та середні відстані (ТОВ «Атран») - підгрупа «Мала вантажна авіація» створена в 1990 році під брендом «Авіатранс», а в 2006 році виконує польоти під брендом «Атран»;

4) технічне обслуговування повітряних суден («Волга-Дніпро Технікс») - підгрупа «Волга-Дніпро Технікс» створена в 2008 році.

Логістичні послуги у межах Групи компаній «Волга-Дніпро» надає спеціальний Інжиніринго-логістичний центр, а лізингові, автомобільні, страхові, консультаційні та освітні послуги - інші компанії цієї ж Групи (відповідно ТОВ «Волга-Дніпро-Лізинг» (створена в 2004 році), ТОВ «Волга-Тракс» (створена в 1997 році), Страхова компанія «НІК» (створена в 1995 році), Авіаційний навчальний центр «Волга-Дніпро Міжнародне навчання» (створений в 2004 році)).

Стратегічне керівництво діяльністю всіх структурних одиниць Групи компаній «Волга-Дніпро» здійснює керуюча компанія - Товариство з обмеженою відповідальністю «Волга-Дніпро-Москва», яка створена в 2001 році з метою дотримання єдиних стандартів управління, консолідації інтелектуальних, фінансових і комунікаційних ресурсів, курування фінансово-господарської діяльності (том № 1 а.с. 80-84).

З викладеного вбачається, що управління кількома десятками структурних одиниць Групи компаній «Волга-Дніпро» здійснюється централізовано та узгоджено, тобто стратегія їх розвитку залежить від волевиявлення кінцевих бенефіціарів ТОВ «Волга-Дніпро-Москва». Оскільки структура Групи компаній «Волга-Дніпро» є доволі розгалуженою та громіздкою, суд досліджуватиме лише ту її частину, яка стосується предмета позову, Відповідачів та їхніх кінцевих бенефіціарів - фізичних осіб.

22. Отже, згідно з випискою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, сформованою станом на 13 вересня 2022 року (том № 1 а.с. 217-288), ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» у цій організаційно-правовій формі та з цією назвою була зареєстрована 24 квітня 2007 року у місті Ульяновськ (Російська Федерація).

Її засновниками були та залишаються дотепер 1) ОСОБА_4 та 2) ОСОБА_5 із частками кожного в Статутному капіталі по 0,004 %, 3) Компанія з обмеженою відповідальністю «Лінко Лімітед» (Віргінські острови Британські) із часткою 0,042 %, 4) ОСОБА_6 із часткою 0,057 % та 5) ТОВ «Волга-Дніпро-Москва» із часткою 99,893 % (том № 1 а.с. 217-220).

Відповідно до Єдиного державного реєстру юридичних осіб ТОВ «Волга-Дніпро-Москва» було зареєстроване 30 грудня 2002 року в місті Москва (Російська Федерація). Єдиним засновником (учасником) цього Товариства із часткою у Статутному капіталі 100 % була інша юридична особа - Компанія з обмеженою відповідальністю Волга-Днепр Лоджистикс БВ (Нідерланди, реєстраційний номер 000017712890) (том № 1 а.с. 192-216).

Як убачається з витягу з Торгового реєстру Торгово-промислової палати Нідерландів компанія «Volga-Dnepr Logistics B.V.» була зареєстрована у цій державі 30 грудня 2005 року у виді товариства з обмеженою відповідальністю з видом діяльності - холдингова компанія. Головою компанії, а також власником економічного інтересу (бенефіціаром) був ОСОБА_1, а його заступником та уповноваженим представником компанії - ОСОБА_2 (том № 1 а.с. 182-186, переклад том № 4 а.с. 210-217).

За змістом форми «B1C» Офісу реєстрації компаній Ірландії (том № 1 а.с. 187-191, переклад том № 4 а.с. 224-228) компанія «Volga-Dnepr Logistics B.V.» (Нідерланди) разом з компанією «Volga-Dnepr Airlines LLC» (українською мовою ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» (Ульянівськ, Російська Федерація)) були засновниками іншої компанії - «Volga Dnepr Airlines (Ireland) Limited», що зареєстрована в Ірландії. Частка компанії «Volga-Dnepr Logistics B.V.» (Нідерланди) у статутному капіталі компанії «Volga Dnepr Airlines (Ireland) Limited» складала 70 %, а компанії «Volga-Dnepr Airlines LLC» (Ульянівськ, Російська Федерація) відповідно 30 %. Директорами компанії «Volga Dnepr Airlines (Ireland) Limited» були, зокрема, ОСОБА_1 та ОСОБА_2, обоє зазначені як громадяни Кіпру.

Схематично структуру власності та взаємозв'язку компаній «Volga-Dnepr Logistics B.V.» (Нідерланди), ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» (Ульянівськ, Російська Федерація), «Volga Dnepr Airlines (Ireland) Limited» (Ірландія) та ТОВ «Волга-Дніпро-Москва» можна зобразити так:

Компанія «Volga-Dnepr Logistics B.V.» (Нідерланди) Фінансовий холдинг Президент та бенефіціар ОСОБА_1 . Віце-президент ОСОБА_2 . Засновник із часткою у Статутному капіталі 100% **ТОВ «Волга-Дніпро-Москва» (Москва, Російська Федерація)** Керуюча компанія Групи компаній «Волга-Дніпро» Засновник з часткою у Статутному капіталі 70 % Засновник із часткою у Статутному капіталі 99,8 % **Компанія «Volga Dnepr Airlines (Ireland)**

Limited» (Ірландія) Філія ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» в ІрландіїЗасновник з часткою у Статутному капіталі 30 % **ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» (Ульянівськ, Російська Федерація) Авіаперевізник (чартерні вантажні перевезення)**

23. Проте, на фоні міжнародних санкцій, що їх почали запроваджувати у лютому-березні 2022 року в усьому світі проти Росії як держави-агресора та осіб, наближених до її військово-політичного керівництва, у медіа-просторі Російської Федерації з'явилися публікації про «повний параліч» господарської діяльності Групи компаній «Волга-Дніпро», тоді як до цього літаки цієї групи виконували кілька десятків рейсів щодня по всьому світу. Цей допис повністю підтверджується інформацією з відкритого ресурсу «Flightradar24» (<https://flightradar24.com>; том № 1 а.с. 89-91, 142-169).

До того ж, як убачається з консолідованого списку фінансових санкцій, запроваджених у Сполученому Королівстві Великої Британії і Північної Ірландії, 16 червня 2022 року та 21 березня 2023 року персонально на ОСОБА_1 (одночасно громадянина Російської Федерації та Республіки Кіпр) були накладені фінансові санкції як на Президента та члена Правління Групи компаній «Волга-Дніпро». Ця група була визначена як транспортна компанія із значною часткою у повітряних вантажних перевезеннях Російської Федерації, яка одержує значні прибутки з огляду на підтримку Уряду. Щодо ОСОБА_1 були застосовані такі обмежувальні заходи як замороження його активів від 16 червня 2022 року та обмеження надання ОСОБА_1 трастових (довірчих, управлінських) послуг від 21 березня 2023 року (том № 1 а.с. 78, 94).

Відтак, вочевидь у пошуках можливості обходу міжнародних санкцій, зокрема, застосованих щодо ОСОБА_1, 22 жовтня 2022 року був повністю змінений склад засновників керуючої компанії Групи компаній «Волга-Дніпро» - ТОВ «Волга-Дніпро-Москва» і замість єдиного засновника Компанії «Volga-Dnepr Logistics B.V.» (Нідерланди), чия частка у Статутному капіталі ТОВ «Волга-Дніпро-Москва» складала 100 % та була підпорядкована ОСОБА_1 та ОСОБА_2, засновниками цього товариства у рівних частках (по 25 % у кожного) стають громадяни Російської Федерації ОСОБА_7, ОСОБА_8, ОСОБА_9, ОСОБА_10 (том № 2 а.с. 75-102).

Виведення зі складу ТОВ «Волга-Дніпро-Москва» (Москва, Російська Федерація) компанії «Volga-Dnepr Logistics B.V.» (Нідерланди), де Президентом був ОСОБА_1, означає з юридичної точки зору також автоматичне виведення ОСОБА_1 з кола тих осіб, які прямо та/або опосередковано брали участь в стратегічному управлінні всіма компаніями Групи «Волга-Дніпро», включаючи ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро».

У російських медіа-ресурсах одразу ж повідомили про вихід засновника та основного володільця ОСОБА_1 зі складу бенефіціарів та керівників усіх компаній з орбіти Групи «Волга-Дніпро» через застосування до нього фінансових санкцій з тим, щоб у такий спосіб знову перетворити цю групу на «юридично чистого міжнародного гравця» (том № 2 а.с. 103-107, 108, 122).

Відтоді структуру власності та взаємозв'язку компаній ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» (Ульянівськ, Російська Федерація), «Volga Dnepr Airlines (Ireland) Limited» (Ірландія) та ТОВ «Волга-Дніпро-Москва» можна зобразити так:

ОСОБА_7, ОСОБА_8, ОСОБА_9, ОСОБА_10. Засновники із часткою кожного у Статутному капіталі 25% **ТОВ «Волга-Дніпро-Москва» (Москва, Російська Федерація)** Керуюча компанія Групи компаній «Волга-Дніпро» Засновник із часткою у Статутному капіталі 99,8 % **Компанія «Volga Dnepr Airlines (Ireland) Limited» (Ірландія) Філія ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» в Ірландії**Засновник з часткою у Статутному капіталі 30 % **ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» (Ульянівськ, Російська Федерація) Авіаперевізник (чартерні вантажні перевезення)**

24. На переконання колегії суддів, пряме або опосередковане відчуження у будь-який спосіб активів, заблокованих (заморожених) внаслідок застосування фінансових міжнародних або українських санкцій з огляду на сприяння підсанкційної особи військовій агресії Російської Федерації проти України, не тягне за собою жодних правових наслідків, адже єдиною метою такого правочину є приховання іншого правочину, що був вчинений насправді, а метою справжнього правочину є виведення активів з-під санкцій.

На користь такого висновку свідчить також той факт, що всі «нові» учасники ТОВ «Волга-Дніпро-Москва» (ОСОБА_7 , ОСОБА_8 , ОСОБА_9 , ОСОБА_10) мають тривалий стаж роботи в структурах Групи компаній «Волга-Дніпро», створеної ОСОБА_1 . Так, ОСОБА_9 ще у 2007-2008 роках обіймав посаду генерального директора ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» (том № 2 а.с. 123-124, 125), ОСОБА_10 у 2018 році був призначений на посаду віце-президента з технічного розвитку Групи компаній «Волга-Дніпро» (том № 2 а.с. 126, 129), ОСОБА_8 у 2006 році входив до складу Ради директорів ЗАТ «Авіакомпанія Волга-Дніпро», а в 2011 році він обіймав посаду Виконавчого президента авіакомпанії «Волга-Дніпро» (том № 2 а.с. 121), ОСОБА_7 до 12 вересня 2011 року вже був засновником ТОВ «Волга-Дніпро-Москва», а з 31 серпня 2018 року він також був керівником ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» (том № 2 а.с. 114). Отже, всі наведені особи є пов'язаними між собою та користуються довірою з боку ОСОБА_1 , який вочевидь лише формально вийшов зі складу кінцевих бенефіціарів всіх компаній Групи «Волга-Дніпро» з тим, щоб вивести цю групу з-під санкційного удару.

Виходячи з викладеного, суд вважає за можливе застосувати санкцію, передбачену пунктом 11 частини першої статті 4 Закону про санкції, до активів, які належать Відповідачам або щодо яких вони мають право, тотожне до права розпорядження цими активами, попри зміну складу їх кінцевих бенефіціарів - фізичних осіб.

25. Зрештою, Відповідачі з волі їхніх кінцевих бенефіціарів (ким би вони не були) тривалий час систематично, зокрема, після початку повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України виконують замовлення військово-політичного керівництва держави-агресора, пов'язані з постачанням/наданням, зберіганням зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової та спеціальної техніки, інших засобів і знарядь здійснення збройної агресії, забезпечення ремонту таких засобів та знарядь (підпункт а) пункту 2 частини першої статті 51 Закону про санкції).

25.1. Авіаційний парк Групи компаній «Волга-Дніпро», до складу якої входять всі Відповідачі, налічує дванадцять повітряних суден Ан-124-100 «Руслан» та п'ять Іл-76, з яких одинадцять літаків Ан-124-100 та п'ять літаків Іл-76 належать безпосередньо відповідачеві - ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» (бортові номери цих літаків НОМЕР_12, НОМЕР_13, НОМЕР_14, НОМЕР_15, НОМЕР_16, НОМЕР_17, НОМЕР_18, НОМЕР_19, НОМЕР_20, НОМЕР_21, НОМЕР_22, НОМЕР_23, НОМЕР_24, НОМЕР_25, НОМЕР_26 НОМЕР_27). За офіційними відомостями, оприлюдненими «Росавіацією», станом 2021 та 2022 роки частка Групи компаній «Волга-Дніпро» на російському ринку вантажних авіап перевезень складала відповідно 41,7 % та 47 % (том № 1 а.с. 135; том № 2 а.с. 144, том № 3 а.с. 16-18).

25.2. Згідно з інформацією, наданою Офісом Генерального прокурора у листі № 10/1/1-6880-22 від 13 липня 2023 року (з додатками), ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» виконувала перевезення військової техніки під час підготовки Російської Федерації до повномасштабного вторгнення в Україну (том № 3 а.с. 6-62). Зокрема, на інтернет-ресурсі YouTube за посиланням ІНФОРМАЦІЯ_2 міститься відео, з якого вбачається, що 07 лютого 2022 року літак АН-124-100 авіакомпанії «Волга-Дніпро» здійснював посадку на аеродромі «Сормово», де завантажував на свій борт бойовий літак МіГ-29УБ, який є навчально-бойовим варіантом винищувача МіГ-29, який, менше з тим, укомплектований повним бойовим комплектом та може брати участь у реальних бойових діях (<https://29mig.ru/mig29/>) (том № 3 а.с. 8-15, 38-39).

25.3. За повідомленням Головного управління розвідки Міністерства оборони України № 222/10Д/4309 від 11 липня 2023 року Група компаній «Волга-Дніпро», до складу якої входять Відповідачі, дотепер залучається до виконання державних оборонних замовлень (том № 2 а.с. 188-192).

Так, у травні 2022 року літак ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» Іл-76ТД (бортовий номер НОМЕР_14) завантажився в аеропорту «НойБай» (місто Ханой, Соціалістична Республіка В'єтнам) та вилетів до Барнаулу (Російська Федерація). За інформацією Головного розвідувального управління Міністерства оборони України вантаж належав до категорії електротоварів та товарів електротехнічного призначення виробництва компанії «King Pai Technology Co. LTD», яка перебуває під санкціями США у зв'язку з постачанням продукції для підприємств військово-промислового комплексу Російської Федерації, зокрема, для ТОВ «Радіоавтоматика». Мікроелектроніка, що її постачає компанія «King Pai Technology Co.

LTD», включає системи наведення крилатих ракет. За наслідками наведеної поставки країні-агресору була відправлена велика партія електронної продукції, зокрема, виробництва США, Нідерландів, Швейцарії.

На початку вересня 2022 року літак ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» АН-124-100 «Руслан» (бортовий номер НОМЕР_28) в аеропорту «НойБай» (місто Ханой, Соціалістична Республіка В'єтнам) у присутності військових був завантажений сімома палетами електронних компонентів виробництва США, після чого здійснив рейс до аеропорту Улан-Уде (Російська Федерація).

Наприкінці 2022 року літаки АН-124-100 «Руслан», які належали групі компаній «Волга - Дніпро», здійснювали транспортування військових літаків Військово-космічних сил Російської Федерації, зокрема, винищувачів Су-30, які проходили капітальний ремонт на 558-му ремонтному підприємстві на аеродромі «Барановичі», Республіка Білорусь.

25.4. Крім того, у квітні 2022 року за дорученням Президента Російської Федерації Уряд міста Москва та ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» уклали угоду про співробітництво, на виконання якої 01 квітня 2022 року Уряд Москви виділив з резервного фонду 5,5 мільярдів російських рублів на фрахтування вантажних повітряних суден зазначеної авіакомпанії. Ця авіакомпанія була залучена як оператор регулярних внутрішніх та міжнародних вантажних перевезень (Китай, Індія, Туреччина, ОАЕ, Азербайджан, Пакистан, В'єтнам).

Як зазначено на офіційному сайті мера Москви Сергія Собяніна, окреслений проект спрямований на доставку ліків, медичних виробів та витратних матеріалів, продуктів харчування, продукції у сфері інформаційних технологій та зв'язку, товарів народного вжитку, а також обладнання та комплектуючих для московських підприємств. У межах наведеної угоди у 2022 році Авіакомпанія «Волга-Дніпро» здійснила 576 рейсів і доставила 10,6 тон вантажу, а з початку 2023 року майже 3 тони вантажів (том № 1 а.с. 95-97, 99-100, 101-102, 103-104, 105-107, 108-109, 110-111).

Ця інформація міститься на таких відкритих інтернет-ресурсах <https://www.sobyain.ru/podderzhka-moskvichei-i-biznesa-040422> ;

<https://tass.ru/ekonomika/14254543> ;

https://www.ng.ru/moscow/2022-04-04/8_8408_moscow.html;

<https://www.bfm.ru/news/497037> ;

<https://www.interfax.ru/business/832650>;

<https://www.aex.ru/news/2023/3/29/255360/>;

<https://icmos.ru/news/pocti-3-tys-tonn-gruzov-perevezli-samolety-aviakompanii-volga-dnepr-s-nacala-goda>

<http://www.inter-fax-russia.ru>.

За очікуваннями військово-політичного керівництва Російської Федерації, що обговорювалось на широкий загал у засобах масової інформації, наведений проект мав відновити/створити за допомогою Групи компаній «Волга-Дніпро» логістичні зв'язки, розірвані санкціями, застосованими як реакція міжнародного співтовариства на злочин агресії проти України (том № 1 а.с. 99, 107).

25.5. При цьому, аналіз підвищеної інтенсивності польотів літаків ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро», наприклад, до Китайської Народної Республіки, особливостей маршрутів таких польотів, а також місць розташування відвідуваних аеропортів свідчить про залучення цих літаків до транспортування в Російську Федерацію вантажів військового та/або подвійного призначення.

Колегія суддів погоджується з позицією позивача щодо необхідності дослідження таких фактичних обставин, які у своїй сукупності є непрямими, проте, очевидними ознаками того, що Російська Федерація вуалює поставки товарів, необхідних для матеріально-технічного забезпечення збройної агресії проти України під роботу цивільної авіації.

25.5.1. Так, згідно з даними Radarbox у 2022-2023 роках відзначалась нетипово висока інтенсивність відвідувань літаками ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» порівняно з попередніми періодами Міжнародних аеропортів «Чженчжоу-Сінчжен» та «Шеньчжень-Баоань», розташованих відповідно у провінціях Хенань та Гуандун (Китайська Народна Республіка). Ці аеропорти є потужними логістичними центрами, розташованими в

індустріальних зонах з високотехнологічними виробництвами, у тому числі підрозділами китайського оборонного гіганта «Norinco» (том № 1 а.с. 115-118; <https://focus.ua/voennye-novosti/538695-zabirayut-voennuyu-pomoshch-rossiyskie-ruslany-sovershayut-desyatki-reysov-v-kitay-smi-video>).

25.5.2. Місцеві мешканці Китаю викладали в інтернет-мережу відео з посадкою Ан-124-100 «Руслан» ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» в аеропорті «Чженчжоу-Сінчжен» з таким коментарем: «літак прибув для того, щоб забрати військову допомогу - екіпірування, бронезилети, шоломи, одяг тощо», а також приховано доставити з Китайської Народної Республіки на територію Російської Федерації верстати для оборонної промисловості та комплектуючі до них (том № 1 а.с. 113-114, 119-123; https://defence-ua.com/news/rf_aktivno_schos_vivozit_z_kitaju_litakami_an_124_ruslan_rejsi_led_ne_kozhnogo_dnja-9791.html; <https://focus.ua/voennye-novosti/538865-stanki-oruzhie-ili-odezhda-cho-rtf-mozhet-perebrasyvat-iz-kitaya-defence-express>).

25.5.3. 04 лютого 2023 року видання «The Wall Street Journal» опублікувало статтю з тотожним змістом, в якій зазначено таке: «...китайські державні оборонні компанії відправляють до Російської Федерації навігаційне обладнання, технології придушення радіосигналу і запчастини до реактивних винищувачів російським оборонним компаніям, які перебувають під санкціями. Про це свідчать дані з митниці, які вивчили американські журналісти» (ІНФОРМАЦІЯ_6).

25.5.4. У контексті наведеного вбачається прикметним також те, що відповідно до даних сервісу «Flightradar24» літаки Ан-124-100 «Руслан» ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро», зокрема, борти з номерами НОМЕР_18, НОМЕР_21, НОМЕР_23, НОМЕР_24, НОМЕР_26 НОМЕР_28, які були зафрахтовані Урядом Москви для постачання цілої низки товарів та обладнання для підприємств Москви, вилітають завжди прямими рейсами «Москва-Чженчжоу» або «Москва-Шеньчжен», а повертаються з не обґрунтованою з технічної точки зору додатковою посадкою у Новосибірську, Барнаулі, Казані, Ульяновську, Красноярську (том № 2 а.с. 152-179).

Колегія суддів вважає за доречне зіставити наведену інформацію з тим, що у кожному з наведених міст Російської Федерації розташовані великі оборонні підприємства. До прикладу, у Новосибірську - авіаційний завод «Сухой», де виробляють Су-34, а також «НДІ електронних приборів» - головний постачальник систем ближньої локації ракет ЗРК, включно з «С-300» і «Тор» та виробник компонентів для ракет «Кинджал», Х-59, «Іскандер» тощо. У Красноярську функціонують «Інформаційні супутникові системи імені Решетнєва», які є постачальником 2/3 всіх російських супутників, включно з «Глонасс» і «Гонець» (том № 2 а.с. 146).

25.5.5. Звертає на себе увагу також динаміка інтенсивності польотів літаків, що належать ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» до міст Чженчжоу та Шеньчжен (Китайська Народна Республіка) у 2022 році.

25.5.5.1. Як повідомило ДП «Антонов» (профільне підприємство у галузі конструювання й літакобудування України), літаки Іл-76, зокрема, борти з номерами НОМЕР_16, НОМЕР_13, у перші три місяці повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію незалежної України не здійснили жодного рейсу до міста Шеньчжен, тоді як протягом вересня-грудня 2022 року таких рейсів було 23, а за весь час збройної агресії проти України - 49 (том № 2 а.с. 144-147).

25.5.5.2. До міста Чженчжоу з початку вторгнення Російської Федерації на територію України у 2022 році літаки Ан-124-100 та Іл-76, які належать ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро», виконали 107 рейсів, при цьому, якщо у вересні 2022 року таких рейсів було лише 4, то у листопаді та грудні того ж року - відповідно 34 та 29. Найбільше польотів здійснив літак Ан-124-100 (бортовий номер НОМЕР_23) - усього 26 рейсів: цей літак, наприклад, у вересні 2022 року виконав лише 1 рейс до Чженчжоу, а з 07 по 30 листопада 2022 року - вже 13 рейсів (том № 2 а.с. 144-147).

25.5.5.3. На основі даних з публічних сервісів відстеження польотів убачається, що до рейсів Чженчжоу - Російська Федерація залучені літаки ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро», а саме Іл-76 з бортовими номерами НОМЕР_16, НОМЕР_14 та Ан-124-100 з бортовими номерами НОМЕР_28, НОМЕР_26 НОМЕР_18, НОМЕР_23 (том № 1 а.с. 124-125,126-132).

Станом на вересень 2022 року відбулось 3 рейси, тоді як у жовтні та листопаді того ж року - 11 та 34 рейси відповідно, при цьому інколи прибували кілька бортів одночасно.

25.5.6. На додачу до вже наведених обставин ДП «Антонов» у листі № 419/2806-23 від 28 лютого 2023 року відобразило результати проведеного ним моніторингу сервісу відстеження польотів «Flightradar24» на предмет вимкнення літаками, які належать ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» транспондера (приладу для ідентифікації авіадиспетчерами повітряного судна) (том № 1 а.с. 139-172, том № 2 а.с. 144-147, 148-179).

Як вже зазначалось у цьому рішенні, після 24 лютого 2022 року та дотепер ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» залучала для авіаційних перевезень літаки Ан-124-100 «Руслан», зокрема, борти з номерами НОМЕР_18, НОМЕР_21, НОМЕР_23, НОМЕР_24, НОМЕР_26 НОМЕР_28. Під час деяких польотів над територією Казахстану та Китайської Народної Республіки, транспондер повітряних суден був вимкненим. Такі дії є нетиповими для цивільної вантажної авіації, адже унеможлиблюють визначення авіадиспетчерами місця їх приземлення, що дає підстави для обґрунтованих сумнівів у дотриманні наведеними бортами задекларованих ними маршрутів, а з урахуванням напрямку їх руху дозволяє зробити висновок, що польоти здійснювалися до країн, які можуть надавати приховану військову допомогу Російській Федерації або ж через які може здійснюватися закупівля товарів подвійного призначення, необхідних Російській Федерації для виготовлення військової техніки й літальних апаратів, адже російський оборонно-промисловий комплекс неспроможний замінити іноземні високотехнологічні компоненти в озброєнні на власні у найближчій перспективі (том № 2 а.с. 190-191).

Зокрема, 30 січня 2023 року літак Ан-124-100 «Руслан» (борт номер НОМЕР_21) виконував рейс VI6712 із Красноярська (Російська Федерація) до невідомого місця призначення. У той же час траєкторія польоту простежується до східних країн - Іран, Сирія тощо. При цьому маршрут руху зазначеного літака пролягав у напрямку міста Ісфахан (Есфахан) в Ірані, де знаходиться завод із виробництва безпілотних літальних апаратів типу «Shahed-136». 01 лютого 2023 року під час виконання зворотного рейсу до Красноярська траєкторія польоту літака Ан-124-100 «Руслан» (борт номер НОМЕР_21) не змінилася, над територіями східних країн транспондер був вимкнений, а можливість ідентифікації польоту з'явилася лише у повітряному просторі Казахстану. Прикметно, що негайно після цього, а саме 10 лютого 2023 року, відбувались масовані обстріли енергетичної інфраструктури України, де військові формування Російської Федерації застосували БПЛА-камікадзе типу «Shahed-136» (російський аналог «Герань-2»).

За аналогічних умов 25 липня 2022 року відбувався також рейс VI6376 із вимкненим ідентифікатором літака Ан-124-100 «Руслан» (борт номер НОМЕР_29) із Красноярська у напрямку східних країн та зі зворотним рейсом до Красноярська, виконаним 27 липня 2022 року, коли транспондер був увімкнений лише у повітряному просторі Казахстану.

Такі рейси не були поодинокими, а відбувались повсякчас систематично упродовж 2022-2023 років, що висновується з Історії польотів літаків ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» Ан-124-100 із бортовими номерами НОМЕР_23, НОМЕР_24, НОМЕР_18, НОМЕР_28 (том № 2 а.с. 179).

Наразі доцільно навести прилюдні заяви офіційних представників Європейського Союзу щодо неприйнятності завуальованого постачання Іраном бойових дронів Російській Федерації для підтримки збройної агресії останньої проти України, внаслідок чого 12 грудня 2022 року на деяких фізичних осіб та юридичних осіб з Ірану були накладені санкції (<http://www.radiosvoboda.org/a/news-es-sanktsiyi-iran-drony'32173414.html>, <http://slovoidilo.ua/2022/12/12/novyna/svit/yes-zatverdyyv-sankcziyi-proty-iranu-postachannya-droniv-rosiyi-detali>).

25.5.7. На довершення, Головне управління розвідки Міністерства оборони України у листі № 222/10Д/4309 від 11 липня 2023 року повідомило, що за наявною у них розвідувальною інформацією літаки Ан-124-100 «Руслан», зокрема, борти з номерами НОМЕР_18, НОМЕР_21, НОМЕР_23, НОМЕР_24, НОМЕР_26 НОМЕР_30, які належать ТОВ «Авіа-компанія Волга-Дніпро», дійсно виконували перевезення військової та спеціальної

техніки, інших засобів і знарядь здійснення збройної агресії Російської Федерації проти України (том № 2 а.с. 188-192).

25.6. Сукупність наведених обставин у їхньому взаємозв'язку переконливо свідчить про усталену та тривалу співпрацю Відповідачів з органами державної влади Російської Федерації, за рішенням яких вже понад 500 днів триває неспровокована збройна агресія проти України. Окреслені факти дозволяють зробити висновок про реалізацію воєнно-політичним керівництвом держави-агресора у колаборації з Відповідачами проекту, спрямованого на пошук та формування нових логістичних ланцюгів поставки зброї, верстатів для її виробництва та комплектуючих з огляду на запроваджені проти Росії масштабні санкційні обмеження. При цьому оскільки злочин збройної агресії, вчинений Російською Федерацією проти незалежної України, зазнає прилюдного осуду з боку Організації Об'єднаних Націй, інших міжнародних організацій та численних держав, для колегії суддів є очевидним та логічним прагнення держави-агресора та її сателітів завуалювати незаконну діяльність, спрямовану за своєю суттю на підтримку повномасштабного вторгнення на територію суверенної та незалежної держави, під звичайну господарську діяльність або взагалі приховати її.

Формат, напрямки та інтенсивність польотів, виконаних літаками групи компаній «Волга-Дніпро», а також супутні до них обставини є такими, що свідчать про постачання, зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової та/або спеціальної техніки, інших засобів і знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь, що відповідно до підпункту а) пункту 2 частини першої статті 51 Закону про санкції є підставою для стягнення активів Відповідачів в дохід держави Україна.

26. Відповідачі також суттєво сприяють збройній агресії проти України шляхом фінансування діяльності держави-агресора шляхом сплати податків, зборів до бюджету Російської Федерації, якщо загальна сума таких платежів (окрім митних) за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали складає понад 40 мільйонів гривень для юридичної особи (за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період) (підпункт б) пункту 2 частини першої статті 51 Закону про санкції).

26.1. Як убачається з Інформації з Державного інформаційного ресурсу бухгалтерської (фінансової) звітності ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» за 2022 рік (чотири квартали 2022 року) це товариство сплатило до бюджету Російської Федерації податок на прибуток у розмірі 1 457 249 000 російських рублів та податок на додану вартість у розмірі 104 480 000 російських рублів, тобто сумарно 1 561 729 000 російських рублів (том № 2 а.с. 228-240)

26.2. Порядок обчислення середньозваженого офіційного курсу російського рубля по відношенню до гривні, встановленого Національним банком України у 2022 році, передбачений у підпункті 10.2. Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», затвердженого наказом Міністерства фінансів України № 193 від 10 серпня 2000 року.

Середньозважений валютний курс являє собою результат ділення суми добутків величин валютних курсів Національного банку України та кількості днів їх дії у звітному місяці на кількість календарних днів у цьому місяці. Отже, середньозваженим офіційним курсом за рік буде результат ділення суми добутків величин валютних курсів Національного банку України та кількості днів їх дії у звітному році на кількість календарних днів у році.

Щоденний офіційний курс російського рубля у 2022 році є доступним на веб-порталі Національного банку України за посиланням bank.gov.ua. Склавши офіційний курс російського рубля за кожен день 2022 року та поділивши суму цих добутків на 365 днів суд встановив, що середньозважений валютний курс російського рубля по відношенню до гривні у 2022 році склав 0,49 гривень за 1 російський рубль.

26.3. Отже, за середньозваженим офіційним курсом російського рубля по відношенню до гривні ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» у 2022 році сплатило до бюджету Російської Федерації 1 561 729 000 російських рублів, що складає еквівалент 765 247 210 гривень, тобто понад 40 000 000 гривень, що відповідно до підпункту б) пункту 2 частини першої статті 51 Закону про санкції є формою фінансування або матеріально-технічного забезпечення діяльності держави-агресора.

27. Виходячи з того, що літаки ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» (Російська Федерація) у 2022-2023 роках здійснювали такі рейси, які сприяли підготовці до повномасштабного вторгнення російських збройних сил на територію України і поставці товарів воєнного та/або подвійного призначення в обхід санкцій, запроваджених на міжнародному рівні проти держави-агресора вже під час збройної агресії, а також з огляду на сплату податків цим Товариством до бюджету Російської Федерації у розмірі понад еквівалент 40 мільйонів гривень за чотири квартали 2022 року, колегія суддів констатує наявність підстав, передбачених підпунктами а), б) пункту 2 частини першої статті 51 Закону про санкції, для застосування санкції відповідно до пункту 11 частини першої статті 4 цього Закону.

Активи Відповідачів, що знаходяться на території України та підлягають стягненню в дохід держави

28. З метою визначення особи, якій належать активи, щодо яких ставиться питання про їх стягнення в дохід держави Україна, а саме авіаційні турбореактивні двухконтурні двигуни Д-18Т серії 3 для літаків Ан-124-100 № НОМЕР_1, № НОМЕР_8, № НОМЕР_10, № НОМЕР_4, № НОМЕР_5, № НОМЕР_6, або яка може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, колегія суддів бере до уваги норми «Положення про порядок надання гарантій та здійснення державного контролю за виконанням зобов'язань щодо використання у заявлених цілях товарів, які підлягають державному експортному контролю», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 920 від 27 травня 1998 року.

Так, у пункті 15 цього Положення міститься визначення сертифіката кінцевого споживача, що ним є документ, яким кінцевий споживач вказує на місце встановлення (використання) і ціль кінцевого використання товару та гарантує, що цей товар не буде використаний в інших цілях, ніж зазначені в сертифікаті, не буде переданий іншому суб'єкту підприємницької діяльності на території України або реекспортований без дозволу Держекспортконтролю, а також бере на себе інші гарантії щодо імпортованого в Україну товару у разі, коли це передбачено умовами зовнішньоекономічного договору (контракту) згідно з вимогами держав-експортерів товарів.

29. Так, один з Відповідачів - компанія «Volga-Dnepr Airlines (Ireland) Ltd» передала для ремонту Державному підприємству «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка» через компанію «PM Technics (FZE)» (Шаржа, Об'єднані Арабські Емірати) авіаційні турбореактивні двухконтурні двигуни Д-18Т серії 3:

- № НОМЕР_1 ;
- № НОМЕР_8,
- № НОМЕР_10,
- № НОМЕР_4 (том № 3 а.с. 73, 74, 90, 91).

Зазначені двигуни після їх ремонту повинні були бути повернуті компанії «Volga-Dnepr Airlines (Ireland) Ltd» та встановлені на літаки ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» Ан-124-100 «Руслан» з бортовими номерами НОМЕР_17, НОМЕР_18, НОМЕР_19, НОМЕР_28, про що зазначено у сертифікатах кінцевого користувача № 095-1VDI-21 від 08 грудня 2021 року та № 080-1VDI-21 від 10 листопада 2021 року (том № 3 а.с. 74, 91).

Надання послуг з ремонту зазначених двигунів відбувалось у межах Контракту № 1323/5828-784-19034 від 01 серпня 2019 року, укладеного між Державним підприємством «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка» та компанією «PM Technics (FZE)» (Шаржа, Об'єднані Арабські Емірати) (том № 3 а.с. 96-105). При цьому остання діяла не від власного імені, а за дорученням компанії «Volga-Dnepr Airlines (Ireland) Ltd», про що зазначено у сертифікатах кінцевого користувача, реквізити яких вже були зазначені у попередньому абзаці (том № 3 а.с. 74, 91).

Передаючи двигуни на ремонт, компанія «PM Technics (FZE)» (Шаржа, Об'єднані Арабські Емірати) стверджувала, що всі двигуни мали використовуватись на літаках Ан-124-100 «Руслан» для здійснення винятково цивільних міжнародних вантажних авіаперевезень (том № 3 а.с. 74, 76, 79, 89, 91).

30. Крім того, компанія «Volga-Dnepr Airlines (Ireland) Ltd» передала для ремонту Публічному акціонерному товариству «Мотор Січ» через ту саму компанію - «PM Technics

(FZE)» (Шаржа, Об'єднані Арабські Емірати) ще два авіаційні турбореактивні двухконтурні двигуни Д-18Т серії 3:

- № НОМЕР_5,
- № НОМЕР_6 (том № 3 а.с. 107, 123).

Зазначені двигуни після їх ремонту повинні були бути передані компанії «Volga-Dnepr Airlines (Ireland) Ltd» та встановлені на літаки Ан-124-100 «Руслан», про що зазначено у сертифікатах кінцевого користувача № 1 від 08 липня 2021 року та № б/н від 08 липня 2021 року (том № 3 а.с. 107, 123).

Надання послуг з ремонту зазначених двигунів відбувалось у межах Договорів № 6656/21-К (UER) від 27 травня 2021 року та № 1323/658-E21-135-AE784 (FTD) від 02 липня 2021 року, укладених між Публічним акціонерним товариством «Мотор Січ» та компанією «PM Technics (FZE)» (Шаржа, Об'єднані Арабські Емірати) (том № 3 а.с. 113-122, 129-146). При цьому остання діяла не від власного імені, а за дорученням компанії «Volga-Dnepr Airlines (Ireland) Ltd», про що зазначено у сертифікатах кінцевого користувача, реквізити яких вже були зазначені у попередньому абзаці (том № 3 а.с. 107, 123).

Передаючи двигуни на ремонт, компанія «PM Technics (FZE)» (Шаржа, Об'єднані Арабські Емірати) стверджувала, що двигуни № НОМЕР_5, № НОМЕР_6 мали використовуватись на літаках Ан-114-100 винятково для цивільних міжнародних вантажних авіап перевезень (том № 3 а.с. 107, 123).

31. Згідно з проформами-інвойсами компанія «Aircraft Maintenance and Engineering Service GmbH» (до зміни найменування компанія «Volga-Dnepr Technics GmbH»), хоча й брала участь в процесі передачі двигунів для проведення їх ремонту, проте, виступала лише відправником (shipper) вантажу з двигунами (том № 3 а.с. 75, 81, 84, 92, 108, 124), тоді як кінцевим споживачем була зазначена безпосередньо компанія «Volga-Dnepr Airlines (Ireland) Ltd», яка зобов'язувалась встановити відремонтовані двигуни на літаки ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро» (том № 3 а.с. 147-149, 150-151, 152-163).

32. Окреслений алгоритм взаємодії між наведеними компаніями Групи «Волга-Дніпро» під загальним керівництвом ТОВ «Волга-Дніпро-Москва» в особі його кінцевих бенефіціарів переконливо свідчить про спільну, узгоджену, взаємопов'язану та взаємообумовлену, а також нерозривну фінансово-господарську діяльність всіх компаній Групи, у тому числі, ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро», а також компаній «Volga-Dnepr Airlines (Ireland) Ltd.» та «Aircraft Maintenance and Engineering Service GmbH» (до зміни найменування компанія «Volga-Dnepr Technics GmbH»).

33. Таким чином, вочевидь за рішенням кінцевих бенефіціарів ТОВ «Волга-Дніпро-Москва» авіаційні турбореактивні двухконтурні двигуни Д-18Т серії 3 для літаків Ан-124-100 № НОМЕР_1, № НОМЕР_8, № НОМЕР_10, № НОМЕР_4, № НОМЕР_5, № НОМЕР_6 були передані на баланс одній з компаній Групи «Волга-Дніпро», а саме «Volga-Dnepr Airlines (Ireland) Ltd» для виконання ремонту цих двигунів та подальшого розпорядження ними шляхом встановлення на літаки іншої компанії Групи - ТОВ «Авіакомпанія Волга-Дніпро», при цьому щодо всіх цих компаній в Україні застосована фінансово-економічна санкція у виді блокування їх активів.

34. На час розгляду адміністративного позову на наведені двигуни накладений арешт у межах кримінального провадження, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за номером 4202200000000488 від 20 квітня 2022 року (том № 3 а.с. 50-53, 68-72). Ці двигуни перебувають на відповідальному зберіганні ТОВ «Красилівський агрегатний завод», ДП «Івченко Прогрес», Відокремленого підрозділу «Волочиський машинобудівний завод» ПАТ «Мотор Січ» (том № 3 а.с. 182, 183, 195-196). Зауваження представника ДП «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка» щодо розібраного стану двигунів та необхідності визначення того суб'єкта, чийм коштом відбуватиметься їх збирання, перебуває за межами адміністративного позову та підлягає розв'язанню в порядку виконання рішення суду.

35. Таким чином, колегія суддів констатує наявність підстав та умов для застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону про санкції, до Відповідачів, як до осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету та

територіальній цілісності України, а також сприяли цьому в окресленні у цьому рішенні способи, та на яких вже накладена санкція у виді блокування їх активів у період дії запровадженого в Україні від 24 лютого 2022 року воєнного стану, який триває дотепер, що відповідає вимогам абзаців першого, другого частини першої статті 51 цього Закону.

Виходячи з викладеного, керуючись статтями 242, 243, 244, 246, 247 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів

У Х В А Л И Л А :

Позов **Міністерства юстиції України** (код ЄДРПОУ 00015622, місцезнаходження: 01001, місто Київ, вулиця Городецького, будинок 13) до компаній **«Volga Dnepr Airlines (Ireland) Limited»** (номер компанії 249947, місцезнаходження: Ірландія, місто Дублін, Спенсер док, Парк Лейн, Клімор Хаус, третій поверх) та **«Volga-Dnepr Logistics B.V.»** (реєстраційний номер 815198024, місцезнаходження: 1118BG, Нідерланди, місто Скіпхол, бульвар Схіпхол, 127), а також до **Товариства з обмеженою відповідальністю «Волга-Дніпро-Москва»** (ОДРН 1027700590521, 125373, Російська Федерація, місто Москва, Міжнародне шосе, 28-Б, будівля 3), **Товариства з обмеженою відповідальністю «Авіакомпанія Волга-Дніпро»** (ОДРН 1027700590521, місцезнаходження: 432072, Російська Федерація, Ульяновська область, місто Ульяновськ, вулиця Карбишева, 14), треті особи на боці позивача, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, - **Державне підприємство «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка** (код ЄДРПОУ 14312921, місцезнаходження: 69068, місто Запоріжжя, вулиця Іванова, 2), **Публічне акціонерне товариство «Мотор Січ»** (код ЄДРПОУ 14307794, місцезнаходження: 69068, місто Запоріжжя, проспект Моторобудівників, 15), **Товариство з обмеженою відповідальністю «Красилівський агрегатний завод»** (код ЄДРПОУ 14307831, місцезнаходження: 31000, Хмельницька область, місто Красилів, вулиця Щаслива, 1) треті особи на боці відповідачів, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, - **ОСОБА_1** (ПІН НОМЕР_2 , місце проживання: АДРЕСА_1), **ОСОБА_2** (ПІН НОМЕР_3 , місце проживання: АДРЕСА_2)), про застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», - задовольнити.

Застосувати до компаній «Volga Dnepr Airlines (Ireland) Limited» (реєстраційний номер в Ірландії - 249947) та «Volga-Dnepr Logistics B.V.» (реєстраційний номер в Нідерландах - 9559-3895-7730-5167), а також до Товариства з обмеженою відповідальністю «Волга-Дніпро-Москва» (основний державний реєстраційний номер у Російській Федерації - 1027700590521), Товариства з обмеженою відповідальністю «Авіакомпанія Волга-Дніпро» (основний державний реєстраційний номер у Російській Федерації - 1077328004841), санкцію, передбачену пунктом 11 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції».

Стягнути в дохід держави Україна активи, а саме:

- авіаційний двигун Д-18Т № НОМЕР_5;
- авіаційний двигун Д-18Т № НОМЕР_6;
- авіаційний двигун Д-18Т № НОМЕР_10;
- авіаційний двигун Д-18Т № НОМЕР_8;
- авіаційний двигун Д-18Т № НОМЕР_4 ;
- авіаційний двигун Д-18Т № НОМЕР_1.

Рішення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга може бути подана учасником справи та/або його представником до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду протягом п'яти днів з дня його проголошення. Якщо в судовому засіданні було проголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду (скорочене рішення), зазначений строк обчислюється з дня складення

повного тексту рішення суду та його опублікування на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

Учасники справи, які не були присутні при проголошенні рішення суду, а також особа, яка не брала участі справі, якщо суд вирішив питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право оскаржити рішення суду протягом п'яти днів з дня його опублікування на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

Повний текст рішення суду буде складений не пізніше п'яти днів з дня проголошення його вступної та резолютивної частин та не пізніше наступного дня після підписання повного тексту рішення всім складом суду його копія буде надіслана учасникам справи, їх представникам на офіційні електронні адреси (у разі їх наявності), а також буде опублікована на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

Головуючий суддя

О.В. Танасевич

Судді

В.М. Дубас

Є.В. Крук

Покликання на рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/113093181>